

Határozatok Tára

HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2020. március 19.¹

C-21/19–C-23/19. sz. egyesített ügyek

Büntetőeljárás
XN (C-21/19),
YO (C-22/19),
P. F. Kamstra Recycling BV (C-23/19)
ellen,
az Openbaar Ministerie
részvételével

(a Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden [Arnhem-Leeuwardeni fellebbviteli bíróság, Hollandia] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – Környezet – A hulladék Európai Unión belüli szállítása – 2008/98/EK irányelv – Az 5. cikk (1) bekezdése – A »melléktermék« fogalma – Az 1013/2006/EK rendelet hatálya – Az 1. cikk (3) bekezdésének d) pontja – 1069/2009/EK rendelet – Az »állati melléktermék« és az »anyagok kategóriái« fogalom – Az állati melléktermékek és nem veszélyes hulladékok keverékeire történő alkalmazás – A visszaélészerű megkerülés veszélye”

I. Bevezetés

1. A Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden (Arnhem-Leeuwardeni fellebbviteli bíróság, Hollandia) által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem a hulladékra, közelebbről az állati melléktermékek és nem veszélyes hulladékok keverékeinek szállítására vonatkozó uniós szabályozásról szól.
2. A legkevésbé veszélyes 3. kategóriába tartozó állati melléktermékek szállításáról szóló ReFood ítéletet követően², amely arra a kérdésre vonatkozik, hogy e szállítás az 1069/2009/EK rendelet³, vagy az összességében szigorúbb 1013/2006/EK rendelet⁴ hatálya alá tartozik-e, a Bíróságnak újra állást kell foglalnia e két rendelet kapcsolatának kérdésében, azonban ezúttal anyagok keveréke esetében.
3. A jelen ügy – amint igyekszem nyomatékosítani – néhány, az alkalmazandó jogszabályok megfogalmazásával, és ezáltal értelmezésével kapcsolatos problémára világít rá.

¹ Eredeti nyelv: francia.

² 2019. május 23-i ReFood ítélet (C-634/17, EU:C:2019:443, a továbbiakban: ReFood ítélet).

³ A nem emberi fogyasztásra szánt állati melléktermékekre és a belőlük származó termékekre vonatkozó egészségügyi szabályok megállapításáról és az 1774/2002/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (az állati melléktermékekre vonatkozó rendelet) szóló, 2009. október 21-i európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2009. L 300., 1. o.; helyesbítés: HL 2014. L 348., 31. o.).

⁴ A hulladékszállításról szóló, 2006. június 14-i európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2006. L 190., 1. o.; helyesbítések: HL 2013. L 334., 46. o.; HL 2014. L 283., 65. o.).

4. Az elemzésem végén azt javaslom a Bíróságnak, hogy a ReFood ítéletben megadott irányvonalat követve mondja ki, hogy az állati melléktermékek és nem veszélyes hulladékok keveréke az 1069/2009 rendelet, és közelebbről az e keverék részét alkotó állati melléktermékek kategóriáira alkalmazandó rendelkezések hatálya alá tartozik.

II. Jogi háttér

A. Az uniós jog

1. A hulladékokra vonatkozó szabályozás

a) A 2008/98/EK irányelv

5. A 2008/98 /EK irányelv⁵ 2. cikkének (2) bekezdése szerint:

„Az alábbiak nem tartoznak ezen irányelv hatálya alá, amennyiben ezekre más közösségi jogszabályok vonatkoznak:

[...]

b) az 1774/2002/EK rendelet⁶ hatálya alá tartozó állati melléktermékek, beleértve a feldolgozott termékeket, az elégetésre, a hulladéklerakásra vagy a biogáz- vagy komposztálóüzemben történő felhasználásra szánt termékek kivételével;

[...]”.

6. Ezen irányelv „Melléktermékek” címet viselő 5. cikke szerint:

„(1) A tagállamok megfelelő intézkedések meghozatalával gondoskodnak arról, hogy valamely anyag vagy tárgy, amely olyan előállítási folyamat eredményeként keletkezik, amelynek elsődleges célja nem az adott anyag vagy tárgy előállítása, az alábbi feltételek teljesülése esetén ne hulladéknak, hanem mellékterméknek minősüljön:

- a) az anyag vagy a tárgy további felhasználása biztosított;
- b) az anyag vagy a tárgy további, a szokásos ipari gyakorlattól eltérő feldolgozás nélkül, közvetlenül felhasználható;
- c) az anyagot vagy tárgyat valamely előállítási folyamat szerves részeként állítják elő;
- d) a további használat jogszerű, azaz a konkrét használat tekintetében az anyag vagy a tárgy megfelel a termék adott használatára, valamint a környezet- és az egészségvédelemre vonatkozó összes követelménynek, és nincsenek a környezetet és az emberi egészséget általánosan károsító hatásai.

[...]”

5 A hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló 2008. november 19-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 312., 3. o.).

6 A nem emberi fogyasztásra szánt állati melléktermékekre vonatkozó egészségügyi előírások megállapításáról szóló, 2002. október 3-i európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2002. L 273., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 37. kötet, 92. o.). E rendeletet az 1069/2009 rendelet hatályon kívül helyezte és felváltotta.

b) Az 1013/2006 rendelet

7. Az 1013/2006 rendelet (11) preambulumbekzdése így szól:

„El kell kerülni a kétszeres eljárást [az 1774/2002] rendelettel, amely rendelkezéseket tartalmaz az állati melléktermékek teljes szállítására, továbbítására és a Közösségen belüli, az oda irányuló és az onnan kifelé történő szállítására (gyűjtés, fuvarozás, kezelés, feldolgozás, felhasználás, hasznosítás vagy ártalmatlanítás, nyilvántartás, kísérődokumentumok és nyomon követhetőség).”

8. E rendelet 1. cikke (3) bekezdésének d) pontja kimondja:

„Az alábbiak nem tartoznak e rendelet hatálya alá:

[...]

d) azok a hulladékszállítások, amelyekre az 1774/2002[...] rendelet engedélyezésre vonatkozó követelményei vonatkoznak;

[...]”.

9. Az említett rendelet 2. cikkének 35. pontja tartalmazza az „illegális szállítások” meghatározását, amely többek között magában foglalja az érintett illetékes hatóságok felé előírt bejelentések, vagy e hatóságok engedélye nélkül megvalósított szállításokat.

10. Ugyanezen rendelet 12. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében:

„(1) Ha bejelentés érkezett egy tervezett hasznosításra szánt hulladékszallítmányról, a célország és a küldő ország illetékes hatóságai [...] az alábbi indokok közül egy vagy több alapján, a Szerződéssel összhangban kifogást emelhet [helyesen: emelhetnek]:

[...]

c) a tervezett szállítás vagy hasznosítás nem lenne összhangban a küldő ország hulladékhasznosításra vonatkozó nemzeti jogszabályaival, ideértve azt az esetet is, amikor a tervezett szállítmányt olyan létesítményben kívánják hasznosítani, amely az adott hulladéokra alacsonyabb kezelési szabványokkal rendelkezik, mint a küldő ország létesítményei, a belső piac megfelelő működésének biztosítása mellett;

[...]”.

2. Az állati melléktermékekre vonatkozó szabályozás

a) Az 1774/2002 rendelet

11. Az 1774/2002 rendelet „Fogalom meghatározások” című 2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) E rendelet alkalmazásában:

a) »állati melléktermékek«: a 4., 5. és 6. cikkben említett, nem emberi fogyasztásra szánt állatok teljes teste vagy annak részei vagy állati eredetű termékek, beleértve a petesejteket, embriókat és spermát is;

[...]

d) »3. kategóriába tartozó anyag«: a 6. cikkben említett állati melléktermékek;

[...].”

12. E rendelet „3. kategóriába tartozó anyagok” című 6. cikkének megfelelően „[a] 3. kategóriába tartozó anyagok közé az alábbiakban leírt állati melléktermékek vagy az ilyen melléktermékeket tartalmazó anyagok tartoznak”. A „vagy az ilyen melléktermékeket tartalmazó anyagok” kifejezést ugyanezen rendelet 4. és 5. cikkében az 1. és 2. kategóriába tartozó anyagok meghatározása is alkalmazza.

3. b) *Az 1069/2009/EK rendelet*

13. Az 1069/2009 rendelet (29) preambulumbekzdése a következket mondja ki:

„Az állati melléktermékeket és az állati melléktermékekből származó termékeket kockázatértékelés alapján három kategóriába kell sorolni, amelyek tükrözik az említett állati melléktermék jelentette köz- és állategészségügyi kockázatok mértékét. [...]”

14. E rendelet 1. cikke a következékképpen rendelkezik:

„Ez a rendelet köz- és állategészségügyi szabályokat állapít meg az állati melléktermékekre és a belőlük származó termékekre az ezekhez a termékekhez kapcsolódó köz- és állategészségügyi kockázatok megelőzése és minimális mértékűre csökkentése, valamint különösen az élelmiszer- és takarmánylánc biztonságának védelme érdekében”.

15. Az említett rendelet 3. cikke a következékképpen rendelkezik:

„E rendelet alkalmazásában:

1. »állati melléktermékek«: állatok teljes teste vagy testrészei, állati eredetű termékek, vagy más, állatokból nyert termékek, amelyeket nem emberi fogyasztásra szántak, beleértve a petesejteket, embriókat és a spermát is;
2. »állati melléktermékekből származó termékek«: állati melléktermékek egy- vagy többlépéses kezelésével, átalakításával vagy feldolgozásával kapott termékek;

[...].”

16. Az 1069/2009 rendelet 8., 9. és 10. cikke tartalmazza az 1., a 2. és a 3. kategória meghatározását.

17. E rendelet „Behozatal és tranzitforgalom” címet viselő 41. cikkének (2) bekezdése a következket írja elő:

„Az (1) bekezdéstől eltérve a behozatal és tranzitforgalom:

[...]

b) azon állati melléktermékek vagy belőlük származó termékek esetében, amelyek a 2000/532/EK határozattal⁷] összhangban veszélyes hulladéknak minősülő anyagokkal keveredtek vagy szennyeződtek, kizárólag az 1013/2006[...] rendelet követelményeinek betartása mellett mehet végbe.

[...]”

18. Az említett rendelet „Kivitel” című 43. cikkének (5) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A (3) és (4) bekezdéstől eltérve a kivitel:

[...]

b) azon állati melléktermékek vagy az azokból származó termékek esetében, amelyek a [2000/532] határozattal összhangban veszélyes hulladéknak minősülő anyagokkal keveredtek vagy szennyeződtek, kizárólag az 1013/2006[...] rendelet követelményeinek betartása mellett mehet végbe..

19. Ugyanezen rendeletnek „A más tagállamba történő szállítás ellenőrzése” címet viselő 48. cikke értelmében:

(1) Ha az üzemeltető 1. kategóriába tartozó anyagokat, 2. kategóriába tartozó anyagokat, és az 1. kategóriába vagy a 2. kategóriába tartozó állati anyagokból nyert hús- és csontlisztet vagy állati zsiradékot kíván egy másik tagállamba szállítani, tájékoztatja a származás helye szerinti, és a rendeltetési hely szerinti tagállam illetékes hatóságát.

A rendeltetési hely szerinti tagállam illetékes hatósága az üzemeltető kérelmének beérkezésekor meghatározott határidőn belül dönt a következőkről:

- a) a szállítmány fogadásának elutasítása;
- b) a szállítmány feltétel nélküli fogadása; vagy
- c) a szállítmány fogadása az alábbi feltételek mellett:
  - i. ha az állati melléktermékekből származó terméket nem vetették alá nyomással történő sterilizálásnak, alá kell vetni e kezelésnek; vagy
  - ii. az állati melléktermékeknek vagy az azokból származó termékeknek meg kell felelniük a szállítmány szállítására vonatkozó minden olyan feltételnek, amely indokolt a köz- és állategészség védelme érdekében annak biztosítása céljából, hogy az állati melléktermékeket és az azokból származó termékeket e rendelettel összhangban kezeljék.

(2) Az (1) bekezdésben említett, üzemeltetők általi kérelmek formátumát az 52. cikk (3) bekezdésében említett, szabályozási bizottsági eljárással összhangban lehet elfogadni.

⁷ A hulladékjegyzéknek a hulladékokról szóló 75/442/EGK tanácsi irányelv 1. cikkének a) pontja értelmében történő meghatározásáról szóló 94/3/EK határozat, valamint a veszélyes hulladékok jegyzékének a veszélyes hulladékokról szóló 91/689/EGK tanácsi irányelv 1. cikkének (4) bekezdése értelmében történő meghatározásáról szóló 94/904/EK tanácsi határozat felváltásáról szóló, 2000. május 3-i bizottsági határozat (HL 2000. L 226., 3. o.; magyar nyelvű kiadás 15. fejezet, 5. kötet, 151. o.).

(3) A származási tagállam szerinti illetékes hatóság a rendeltetési tagállam szerinti illetékes hatóságot a 2004/292/EK határozattal⁸ összhangban a Traces rendszeren keresztül értesíti a rendeltetési hely szerinti tagállamba küldött egyes szállítmányok szállításáról az alábbiak tekintetében:

- a) az (1) bekezdésben említett állati melléktermékek vagy az azokból származó termékek;
- b) a 3. kategóriába tartozó anyagból származó feldolgozott állati fehérje. [...]

[...]

(6) Az (1)–(5) bekezdéstől eltérve az ott említett állati melléktermékek vagy az azokból származó termékek, amelyek a [2000/532] határozattal összhangban veszélyes hulladéknak minősülő anyagokkal keveredtek vagy szennyeződtek, csak az 1013/2006 [...] rendelet követelményeinek betartása mellett küldhetők más tagállamokba.

[...]”

20. Az 1069/2009 rendelet 54. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Az 1774/2002[...] rendelet 2011. március 4-én hatályát veszti.

Az 1774/2002[...] rendeletre történő hivatkozásokat erre a rendeletre való hivatkozásként kell értelmezni, a mellékletben található megfelelési táblázattal összhangban”.

B. A holland jog

21. A Wet milieubeheer (a környezetvédelemről szóló törvény) 10.60. cikkének (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Tilos az [1013/2006 rendelet] 2. cikkének 35. pontja szerinti cselekmények végzése.”

22. A környezetvédelemről szóló törvény 1.1. cikkének (6) bekezdése előírja, hogy:

„[...] a [2008/98 irányelv] 5. cikke értelmében melléktermékeknek minősülő alapanyagok, keverékek vagy tárgyak nem minősülnek hulladéknak, ha ezek a melléktermékek megfelelnek a fent említett cikkben meghatározott feltételeknek, és a fent említett cikk és a [2008/98 irányelv] említett cikke alapján elfogadott végrehajtási intézkedésben vagy a miniszter által elfogadott rendeletben e célból meghatározott feltételeknek.”

III. Az alapeljárások, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések és a Bíróság előtti eljárás

23. Az Openbaar Ministerie (ügyészség, Hollandia) három büntetőeljárás keretében azzal vádolja a P.F. Kamstra Recycling BV társaságot, valamint XN-t és YO-t, az e társaság számára munkát végző két természetes személyt (a továbbiakban: Kamstra Recycling), hogy 2011. június 10. és 2012. június 19. között anélkül szállított Hollandiából Németországba sóléból és állati szövetekből álló keveréket, zsírhulladékból és sóléból álló keveréket, tisztításból származó iszapból és egyéb (ismeretlen)

⁸ A TRACES rendszer bevezetéséről és a 92/486/EGK határozat módosításáról szóló, 2004. március 30-i bizottsági határozat (HL 2004. L 94., 63. o.; magyar nyelvű különkiadás, 3. fejezet, 43. kötet, 367. o.).

hulladékokból álló keveréket, tisztításból származó iszapból és (tejtermékekből származó) hulladékból álló keveréket, valamint a folyékony hulladék kezeléséből származó iszapból és fehérjekoncentrátumból álló keveréket, hogy azt az 1013/2006 rendeletnek megfelelően előzetesen bejelentette volna az illetékes hatóságok felé, vagy azok engedélyével rendelkezett volna.

24. A kérdést előterjesztő bíróság rámutat, hogy az érintett keverékek közül legalább egy vagy kettő részben állati melléktermékekből, részben más anyagokból állt, és hogy az állati melléktermékek ebben az esetben az 1069/2009 rendelet 10. cikke értelmében a 3. kategóriába tartoztak. A keverékek célja az volt, hogy egy biogáz üzemben használják fel őket Németországban. Az alapügy tárgyát képező szállításokat nem jelentették be az illetékes hatóságoknak, és e hatóságok hozzá sem járultak azokhoz.

25. Ez a bíróság megjegyzi, hogy a jelen ügyekben felmerülő kérdés az, hogy a vádokban említett keverékek szállítása az 1013/2006 rendelet vagy az 1069/2009 rendelet hatálya alá tartoznak-e.

26. Az ügyészség szerint az 1013/2006 rendeletet kell alkalmazni, mivel a vádokban említett keverékeket minden esetben hulladéknak kell tekinteni. Véleménye szerint azt a kérdést, hogy állati melléktermékről van-e szó, a 2008/98 irányelv 5. cikkének (1) bekezdésében említett feltételek és az „állati melléktermékek” fogalmának az 1069/2009 rendelet 3. cikkének 1. pontjában szereplő meghatározása alapján kell megítélni.

27. Ezzel szemben a vádlottak szerint a jelen esetben az 1069/2009 rendeletet kell alkalmazni, nem pedig az 1013/2006 rendeletet, mivel a vádokban említett keverékek állati melléktermékek. Amikor ugyanis állati melléktermékről van szó, az 1069/2009 rendelet elsőbbséget élvez az 1013/2006 rendelettel szemben. E tekintetben a vádlottak azon állításukat, amely szerint az érintett keverékek állati melléktermékek, az „állati melléktermékek” fogalmának a korábbi, vagyis az 1774/2002 rendeletben szereplő meghatározására építik. Ez utóbbi rendelet szerint az „állati melléktermékek” fogalma „az állati mellékterméket tartalmazó anyagokat, illetve keverékeket” is magában foglalja.

28. A vádlottak elismerik, hogy az 1069/2009 rendelet már valóban nem írja elő, hogy az állati melléktermékeket tartalmazó anyagokat állati mellékterméknek kell tekinteni. Azt állítják ugyanakkor, hogy ez utóbbi rendelet azonban nem kívánta módosítani az „állati melléktermékeknek” az 1774/2002 rendeletben foglalt meghatározását. Ezen álláspont alátámasztására a vádlottak egy 2016. március 10-i szakvéleményre hivatkoztak, amelyet első fokon a rechtebank Gelderland (gelderlandi bíróság, Hollandia) rendelt el. Így, – az állati melléktermékek és veszélyes hulladékok keverékeinek kivételével – az állati melléktermékekből álló keverékek is az „állati melléktermékek” fogalmának az 1069/2009 rendeletben szereplő meghatározásába tartoznak, mégpedig az állati melléktermékek és az egyéb anyagok keveréken belüli arányától függetlenül.

29. Miután a rechtebank Gelderland (gelderlandi bíróság) elfogadta a szakértői jelentésben szereplő véleményt, felmentette a vádlottakat ellenük felhozott vádak alól. Ekkor az ügyészség e felmentésekkel szemben fellebbezést nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz.

30. A kérdést előterjesztő bíróság mindenekelőtt arra keres választ, hogy a 2008/98 irányelv 5. cikkében szereplő „melléktermékek” fogalom hogyan kapcsolódik az 1069/2009 rendeletben szereplő „állati melléktermékek” fogalomhoz. Pontosabban azt a kérdést veti fel, hogy egy olyan anyag, amelyet nem lehet ezen irányelv értelmében mellékterméknek minősíteni, e rendelet értelmében ugyanúgy „állati mellékterméknek” tekinthető-e, és ezért az 1013/2006 rendelet 1. cikkének (3) bekezdése alapján kizárható-e ez utóbbi rendelet hatálya alól.

31. Ezt követően a kérdést előterjesztő bíróság szerint, annak meghatározása érdekében, hogy hogyan érteendő az, hogy ki vannak zárva a 1013/2006 rendelet hatálya alól „azon hulladékszállítások, amelyekre az 1069/2009 rendelet engedélyezésre vonatkozó követelményei vonatkoznak”, e rendelet 1. cikke (3) bekezdésének d) pontját kell értelmezni. Ezzel összefüggésben az említett bíróság szerint felmerül a kérdés, hogy ez a kizárás vonatkozik-e állati melléktermékek tagállamok közötti szállítására,

függetlenül azoktól a kategóriától, amelyhez ezek az anyagok tartoznak, vagy csak az 1069/2009 rendelet 48. cikkében szereplő anyagok, vagyis az 1. kategóriába tartozó anyagok, a 2. kategóriába tartozó anyagok, az ezen anyagokból nyert bizonyos termékek, valamint 3. kategóriába tartozó anyagokból származó állati fehérje szállítására vonatkozik-e ez a kizárás.

32. Végül, a kérdést előterjesztő bíróság úgy ítéli meg, hogy fel kell vetni a kérdést, hogy az 1013/2006 rendelet 1. cikke (3) bekezdésének d) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy az az állati melléktermékek és más anyagok keverékeinek szállításaira is vonatkozik, és ha igen, jelentőséggel bír-e az állati melléktermékek és az egyéb anyagoknak a keveréken belüli aránya.

33. E bíróság szerint e tekintetben meg kell határozni, hogy az „állati melléktermékek” fogalomnak az 1069/2009 rendeletben szereplő meghatározása az 1774/2002 rendeletben szereplő meghatározás alapvető módosítására irányult-e abban az értelemben, hogy adott mennyiségű anyagok és adott mennyiségű állati melléktermék keveréke e mennyiségek arányától függetlenül többé nem minősíthető „állati mellékterméknek” oly módon, hogy az ilyen keverék szállítása az 1013/2006 rendelet hatálya alá tartozzon.

34. E körülmények között a Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden (Arnhem-Leeuwardeni fellebbviteli bíróság, Hollandia) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

- „1) Értelmszerűen az állati melléktermékekre vonatkozó 2009. évi rendelet értelmében vett állati mellékterméknek sem minősül az olyan anyag, amely nem minősül a 2008/98/EK irányelv – a hulladékokról szóló keretirányelv – értelmében vett mellékterméknek, és ezen anyag ezért az 1013/2006/EK rendelet hatálya alól sincs kizárva ez utóbbi rendelet 1. cikkének (3) bekezdése alapján? Vagy nem kizárt, hogy valamely anyagot magában foglal az állati melléktermékek fogalmának az állati melléktermékekre vonatkozó 2009. évi rendeletben szereplő meghatározása, ha ezen anyag nem felel meg a 2008/98/EK irányelv 5. cikkének (1) bekezdése szerinti feltételeknek, és ezen anyag ezért nem feltétlenül tartozik az 1013/2006/EK rendelet hatálya alá?
- 2) Mit jelent az az 1013/2006/EK rendelet 1. cikkének (3) bekezdése értelmében vett hulladékszállítás, amelyre az 1774/2002/EK rendelet – jelenleg az állati melléktermékekre vonatkozó 2009. évi rendelet – engedélyezésre vonatkozó követelményei vonatkoznak: állati melléktermékek (valamely tagállamból egy másikba történő) szállítását jelenti-e az, anélkül, hogy jelentőséggel bírna, hogy melyik kategóriába tartozik ez az anyag? Vagy az állati melléktermékekre vonatkozó 2009. évi rendelet 48. cikkében (korábban az 1774/2002/EK rendelet 8. cikkében) említett anyag szállítását jelenti az, amely az említett rendelkezés értelmében vett állati melléktermékekre és az azokból nyert termékekre, tehát az 1. kategóriába tartozó anyagokra, a 2. kategóriába tartozó anyagokra és bizonyos azokból nyert termékekre – többek között a 3. kategóriába tartozó anyagból származó feldolgozott állati fehérjére – korlátozódik?
- 3) Ha az az 1013/2006/EK rendelet 1. cikke (3) bekezdésének d) pontja értelmében vett hulladékszállítás, amelyre az 1774/2002/EK rendelet – jelenleg az állati melléktermékekre vonatkozó 2009. évi rendelet – engedélyezésre vonatkozó követelményei vonatkoznak, állati melléktermékek (valamely tagállamból egy másikba történő) szállítását jelenti, anélkül, hogy jelentőséggel bírna, hogy melyik kategóriába tartozik ez az anyag, akkor úgy kell-e továbbá értelmezni az 1013/2006/EK rendelet 1. cikke (3) bekezdésének d) pontját, hogy az állati melléktermékekből és egyéb anyagokból álló keverékek szállítására is vonatkozik az, és – amennyiben igen – jelentőséggel bír-e ennek körében az állati melléktermékek és az egyéb anyagok keveréken belüli aránya? Vagy az állati melléktermék megszűnik az állati melléktermékekre vonatkozó 2009. évi rendelet értelmében vett állati mellékterméknek lenni, és a valamely egyéb anyaggal való összekeveredése miatt az 1013/2006/EK rendelet értelmében vett hulladéknak minősül az?

35. A 2018. december 19-i előzetes döntéshozatalra utaló határozat 2019. január 15-én érkezett a Bíróság Hivatalához. Írásbeli észrevételt terjesztett elő a Kamstra Recycling, az ügyészség, a holland, a francia és az osztrák kormány, valamint az Európai Bizottság. Az ügyészség és az osztrák kormány kivételével ugyanezek a felek és érdekeltek képviseltették magukat a 2019. december 4-i tárgyaláson.

IV. Elemzés

36. Mindhárom kérdést egyenként megvizsgálom, de előtte hangsúlyozom, hogy második kérdés lényegében átveszi a Bíróság által a ReFood ítéletben megválaszolt kérdést, amely válasz mindazonáltal még nem állt a kérdést előterjesztő bíróság rendelkezésére, mivel a Bíróság ezt az ítéletet az előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztését követően hozta.

A. Az első kérdésről

37. Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy az „állati melléktermékek” fogalmának az 1069/2009 rendelet 3. cikkének 1. pontja értelmében vett meghatározását a „melléktermék” fogalmának a 2008/98 irányelv 5. cikkében szereplő meghatározásával összefüggésben kell-e értelmezni oly módon, hogy az „állati melléktermékek” fogalma alá csak azon anyag tartozik, amely egyben ezen irányelv értelmében „mellékterméknek” is minősül.

38. A két fogalom elemzése rámutat, hogy ezek nem állnak összefüggésben egymással.

39. Először is, a meghatározásaik nem egyeznek meg, és nem is utalnak egymásra. Egy „melléktermék” a 2008/98 irányelv 5. cikke értelmében olyan anyag vagy tárgy, amely olyan előállítási folyamat eredményeként keletkezik, amely megfelel bizonyos feltételeknek.⁹ Az 1069/2009 rendelet 3. cikkének 1. pontja az „állati melléktermékek” fogalmának önálló meghatározását tartalmazza, amely szerint ilyenek az állatok teljes teste vagy testrészei, állati eredetű termékek, vagy más, állatokból nyert termékek, amelyeket nem emberi fogyasztásra szántak, beleértve a petesejteket, embriókat és a spermát is.

40. Másodsor, a „mellékterméknek” a 2008/98 irányelv 5. cikke értelmében vett fogalmát e cikk az e rendelet 3. cikkének 1. pontja értelmében vett „hulladék” fogalmával szembe állítva határozza meg. Ez az 5. cikk ugyanis kifejezetten úgy rendelkezik, hogy a „melléktermék” nem hulladék. Ezzel szemben – amint az az 1069/2009 rendelet 12., 13. és 14. cikkéből kitűnik –, az 1069/2009 rendelet 3. cikkének 1. pontja értelmében vett „állati melléktermékek” a 2008/98 irányelv 3. cikkének 1. pontja értelmében vett hulladékok lehetnek. Következésképpen valamely anyag „állati melléktermék” lehet, ha megfelel a „hulladék” fogalmának, anélkül, hogy a 2008/98 irányelv értelmében vett „mellékterméknek” minősülne.

41. Harmadszor, amint arra a Bizottság hivatkozik, a 2008/98 irányelv 5. cikke értelmében valamely anyagot vagy tárgyat csak akkor lehet „mellékterméknek” tekinteni, ha az anyagnak vagy a tárgynak a szokásos ipari gyakorlattól eltérő feldolgozás nélküli további felhasználása biztosított. Ez kizárja a „melléktermék” – különösen sterilizálás útján történő – feldolgozását, míg az ilyen feldolgozás az „állati melléktermékek” esetében kifejezetten elvárt.¹⁰

⁹ Lásd: a jelen indítvány 6. pontja.

¹⁰ Lásd többek között: az 1069/2009 rendelet 2. cikke g) pontjának iii. alpontját, 3. cikkének 19) pontját, 12. cikke a) pontjának ii. alpontját, 13. cikkének d) pontját, 14. cikkének k) pontját, és 24. cikkének a) pontját.

42. Negyedszer, a 2008/98 irányelv kifejezetten kimondja,¹¹ hogy az nem alkalmazható az 1069/2009 rendelet¹² hatálya alá tartozó állati melléktermékekre, az elégetésre, a hulladéklerakásra vagy a biogáz- vagy komposztálóüzemben történő felhasználásra szánt termékek kivételével. Ebben a három esetben a 2008/98 irányelv 5. cikke értelmében vett „melléktermék” fogalomra történő külön hivatkozás nélkül kell ezt az irányelvet az „állati melléktermékekre” alkalmazni.

43. Ebből következik, hogy egy olyan anyag, amely a 2008/98 irányelv értelmében nem „melléktermék”, az 1069/2009 rendelet értelmében még „állati melléktermék” lehet.

44. Hangsúlyozom, hogy ez az értelmezés összhangban áll az 1069/2009 rendelet céljával, amely az állati melléktermékek szállítására vonatkozó átfogó keret létrehozására irányul.¹³

45. Ezért azt javaslom a Bíróságnak, hogy az első kérdésre azt a választ adja, hogy az „állati melléktermékek” fogalmának az 1069/2009 rendelet 3. cikkének 1. pontja szerinti meghatározása független a „melléktermék” fogalmának a 2008/98 irányelv 5. cikkében foglalt meghatározásától, így egy anyag „állati melléktermék” lehet anélkül, hogy ezen irányelv értelmében vett „mellékterméknek” minősülne.

B. A második kérdésről

46. Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi a Bíróságtól, hogy hogyan kell értelmezni az 1013/2006 rendelet 1. cikke (3) bekezdésének d) pontját. Ezáltal ez a bíróság arra keresi a választ, hogy ki van-e zárva az 1013/2006 rendelet hatálya alól minden állati mellékterméket érintő szállítás, függetlenül attól a kategóriától, amelyhez e melléktermék tartozik, vagy csak bizonyos szállítások nem tartoznak e rendelet hatálya alá. Pontosán ez a kérdés volt az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya a ReFood ügyben, amely ügyben én ismertettem főtanácsnoki indítványomat,¹⁴ és amely az ugyanezen címet viselő ítélet alapjául szolgált. Amint arra a jelen indítvány 36. pontjában rámutattam, ezt az ítéletet a jelen ügy Bíróság elé terjesztését követően hirdették ki.

47. Következésképpen azt javaslom a Bíróságnak, hogy emlékeztessen a ReFood ítélet 62. pontjában foglalt megállapítására, amely szerint az 1013/2006 rendelet 1. cikke (3) bekezdésének d) pontját akként kell értelmezni, hogy az 1069/2009 rendelet hatálya alá tartozó állati melléktermékek szállítása nem tartozik az 1013/2006 rendelet hatálya alá, azon esetek kivételével, amelyekben az 1069/2009 rendelet kifejezetten előírja az 1013/2006 rendelet alkalmazását.

48. A szóban forgó esetek az 1069/2009 rendelet 41. cikke (2) bekezdésének b) pontjában, 43. cikke (5) bekezdésének b) pontjában, és 48. cikkének (6) bekezdésében szerepelnek. Ezek állati melléktermékek és veszélyes anyagok minden keverékére vonatkoznak.

¹¹ Lásd: a 2008/98 irányelv 2. cikke (2) bekezdésének b) pontját.

¹² A 2008/98 irányelv az 1774/2002 rendeletre utal, azonban az 1069/2009 rendelet 54. cikkének megfelelően az 1774/2002 rendeletre történő utalásokat erre a rendeletre való utalásokként kell érteni.

¹³ Lásd: ReFood ítélet, 56. pont; lásd még: a 2008/98 irányelv 2. cikkének (2) bekezdése.

¹⁴ Lásd: a ReFood ügyre vonatkozó indítványom (C-634/17, EU:C:2019:61).

C. A harmadik kérdésről

49. Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja megtudni, hogy miként kell kezelni az olyan keverékek szállítását, mint amelyek az alapügy tárgyát képezik, és amelyekben állati melléktermékek¹⁵ és más anyagok, a jelen esetben nem veszélyes hulladék keveredik. E bíróság lényegében azt kérdezi, hogy az 1013/2006 rendelet 1. cikke (3) bekezdésének d) pontjával összefüggésben vizsgált 1069/2009 rendeletet akként kell-e értelmezni, hogy azt alkalmazni kell az állati melléktermékek és más, nem veszélyes hulladéknak minősülő anyagok keverékére, az állati melléktermékek e keveréken belüli arányától függetlenül.

50. A válasz – amint arról a Bírósághoz mind az eljárás írásbeli, mind szóbeli szakaszában benyújtott, egymástól eltérő észrevételek tanúskodnak – több problémát vet fel.

51. E nehézségek azzal a körülménnyel függenek össze, hogy az 1069/2009 rendelet nem foglalkozik kifejezetten az állati melléktermékekből és nem veszélyes hulladékokból álló keverékekkel, hogy az állati melléktermékek e rendeletben szereplő meghatározása további kérdéseket vet fel a rendeleteknek e keverékekre történő alkalmazásával kapcsolatban, és hogy a nem veszélyes hulladékok tekintetében nem egyértelmű e rendelet és az 1013/2006 rendelet kapcsolata.

52. A kérdés a következő összefüggésben merül fel. Egy vállalkozás németországi biogáz üzemben való felhasználás céljából többek között – a jelen esetben nem veszélyes hulladéknak minősülő – tisztításból származó iszap¹⁶ és a 3. kategóriába tartozó állati melléktermék keverékét szállította Hollandiából. Attól függően, hogy ezt a keveréket állati mellékterméknek, hulladéknak vagy mindkettőnek tekintik-e, szállítására az 1069/2009 rendelet, az 1013/2006 rendelet, vagy pedig mindkét rendelet alkalmazandó.

53. A gyakorlatban a tét jelentős. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból és az ügyészség írásbeli észrevételeiből kitűnik, hogy a szóban forgó iszapok – önmagukban, tehát állati melléktermékekkel nem keverve – „hulladéknak” minősülnek, és szállításukra az 1013/2006 rendeletben előírt előzetes bejelentési és engedélyezési eljárás vonatkozik. Ha a 3. kategóriába tartozó állati melléktermékkel való összekeverés után e kategóriába tartozó állati mellékterméknek tekinthetőek, és csak az 1069/2009 rendelet vonatkozik rájuk, szállításukat csak az érintett anyagok jellegét részletező kereskedelmi okmányoknak és adott esetben egészségügyi bizonyítványnak kell kísélnie¹⁷, és bejelentési vagy engedélyezési eljárásra nincs szükség. Az eljárás tehát lényegesen nehezebb, ha az 1013/2006 rendeletet kell alkalmazni.¹⁸

54. Az előterjesztett kérdés megválaszolásához az 1069/2009 rendeletet a ReFood ítélettel összefüggésben, a szövegére, a céljára és rendszerére figyelemmel ell értelmezni.

1. A ReFood ítélet tanulságai

55. Az ezen ítélet alapjául szolgáló ügy egy 3. kategóriába tartozó állati melléktermék, vagyis az 1069/2009 rendelet 10. cikkének p) pontjának hatálya alá tartozó élelmiszer-hulladék valamely tagállamból egy másik tagállam területén található biogázüzemben történő feldolgozás céljából történő elszállításáról szól. A kérdést előterjesztő bíróság arra kereste a választ, hogy erre a szállításra az 1013/2006 rendelet vonatkozik-e, és ezért a szóban forgó hulladék jellegének figyelembevételével az

15 A továbbiakban az „állati melléktermékek” kifejezést alkalmazom mind az 1069/2009 rendelet 3. cikkének 1) pontja értelmében vett „állati melléktermékekre”, mind pedig az e rendelet 3. cikkének 2) pontja értelmében vett „állati melléktermékekből származó termékekre”.

16 Az állati melléktermékekkel együtt szállított többi anyag megnevezését a jelen indítvány 23. pontja tartalmazza, azonban mind a kérdést előterjesztő bíróság, mind az észrevételeket benyújtó felek a tisztításból származó iszapot helyezték a középpontba. Ezzel összefüggésben hangsúlyozom, hogy az sölé lényegében szennyezett víz, és hogy az észrevételek nem szóltak ezen anyag keverékéről. Egyébként a tisztításból származó iszap szennyvízből származik.

17 Lásd: a 1069/2009 rendelet 21. cikkének (2) bekezdését.

18 Lásd: ReFood ítélet 39. pontját.

előzetes bejelentési és engedélyezési eljárást kell-e alkalmazni, vagy az 1069/2009 rendelet és egy kevésbé szigorú eljárás vonatkozik rá. Miután e bíróság úgy ítélte meg, hogy a válasz az 1013/2006 rendelet 1. cikke (3) bekezdése d) pontjának értelmezésétől függ, kérdéssel fordult e tárgyban a Bírósághoz.

56. Amint arra a jelen indítvány 47. pontjában emlékeztettem, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az 1013/2006 rendelet 1. cikke (3) bekezdésének d) pontja kizárja e rendelet hatálya alól az 1069/2009 rendelet hatálya alá tartozó állati melléktermékek szállítását azon esetek *kivételével*, amelyekben ez utóbbi rendelet kifejezetten előírja az 1013/2006 rendelet alkalmazását.¹⁹ A Bíróság megállapította, hogy ez a helyzet állt fenn az állati melléktermékek és az 1069/2009 rendeletben kifejezetten az 1013/2006 rendelet hatálya alá tartozóként említett veszélyes hulladékok keverékei esetén.²⁰ A Bíróság ugyanakkor rámutatott, hogy a 3. kategóriába tartozó állati melléktermékek szállítása nem tartozik az 1069/2009 rendeletben kifejezetten említett esetek közé, és ezáltal nem tartozik az 1013/2006 rendelet hatálya alá.²¹

57. Vajon ebből az ítéletből azt a következtetést kell levonni, hogy mivel az állati melléktermékek és nem veszélyes hulladékok keverékei nem szerepelnek kifejezetten ezen esetek között, azok nem az 1013/2006 rendelet, hanem az 1069/2009 rendelet hatálya alá tartoznak?

58. Ez a Kamstra Recycling, a holland kormány és a Bizottság álláspontja. A két előbbi úgy véli, hogy mivel a 3. kategóriába tartozó állati melléktermékről van szó, amely egy nem veszélyes hulladékkal keveredik, a keverék ugyanezen kategóriába tartozik. A Bizottság szerint egy ilyen keverék szállítását a 2. kategóriába tartozóként kell kezelni. A francia kormány viszonyt úgy véli, hogy az ilyen keverékek szállítása a keverékek részét képező állati melléktermék vonatkozásában az 1069/2009 rendelet, az e keverékek részét képező egyéb, nem veszélyes hulladéknak minősülő anyagok vonatkozásában az 1013/2006 rendelet hatálya alá tartozik²².

59. Amint arra a kérdést előterjesztő bíróság rámutat, kétség merült fel azzal kapcsolatban, hogy az „állati melléktermékek” fogalmának és az állati melléktermékek „kategóriájának” meghatározása megváltozott azt követően, hogy az 1774/2002 rendeletet az 1069/2009 rendelet hatályon kívül helyezte és felváltotta. Az ez utóbbi rendeletben szereplő meghatározások már nem terjednek ki egyértelműen az ilyen keverékekre.²³

60. Úgy vélem, hogy a ReFood ítélet, amelyben a Bíróság részletesen és az 1013/2006 rendelettel, valamint a 2008/98 irányelvvel összefüggésben vizsgálta az 1069/2009 rendeletet, eszközt nyújt a jelen indítvány 57. pontjában feltett kérdésre igenlő válasz nyújtásához.

61. Azonban, mivel a Bíróságnak ezen ítélet keretében nem nyílt alkalma arra, hogy az állati melléktermékek és nem veszélyes hulladékok keverékeinek kérdésével foglalkozzon, annak vizsgálatát az 1069/2009 rendelet szövege által keltett kétségek kifejtésével kell megkezdeni.

¹⁹ Kiemelés tőlem. Lásd: ReFood ítélet, 55., 56. és 62. pont.

²⁰ Lásd: ReFood ítélet, 53. és 54. pont.

²¹ Lásd: ReFood ítélet, 55. pont.

²² Az osztrák kormány éppúgy, mint az ügyészség csak az írásbeli szakaszban terjesztett elő észrevételt, és emiatt nem alkalmazhatták a ReFood ítéletet. Az osztrák kormány szerint az állati melléktermékek és nem veszélyes hulladékok keverékeinek szállítása az 1013/2006 rendelet hatálya alá tartozik. Az ügyészség a francia kormányhoz hasonlóan, azonban a holland kormánytól eltérően úgy véli, hogy az ilyen keverékek szállítása egyaránt tartozik az 1013/2006 rendelet és az 1069/2009 rendelet hatálya alá.

²³ Lásd: a jelen indítvány 12. és 15. pontja.

2. Az „állati melléktermékek” és a „kategóriák” fogalmának meghatározásával kapcsolatban felmerült kétségek

62. Az állati melléktermékek fogalmát az 1069/2009 rendelet 3. cikkének 1. pontja úgy határozza meg, hogy azok az állatok teljes teste vagy testrészei, állati eredetű termékek, vagy más, állatokból nyert termékek, amelyeket nem emberi fogyasztásra szántak, beleértve a petesejteket, embriókat és a spermát is.

63. Az 1774/2002 rendeletben szereplő „állati melléktermékek” fogalom, bár közel áll e meghatározáshoz, abban különbözött ettől, hogy e rendelet 4., 5. és 6. cikkére utalt, amelyek az állati melléktermékek három kategóriáját határozták meg.²⁴ Márpedig ezek a meghatározások nem csak az egyes kategóriákba sorolt állati melléktermékek név szerinti felsorolását tartalmazták, hanem „az ilyen melléktermékeket tartalmazó anyagokat” is.²⁵

64. Így az 1774/2002 rendelet hatálya alatt lehetséges volt, és ezt egyébként nem is vitatták, hogy az olyan nem veszélyes hulladékok, mint a tisztításból származó iszap, amelyek állati melléktermékekkel keveredtek, állati melléktermékeknek minősültek abban az értelemben, hogy „az ilyen melléktermékeket tartalmazó anyag[ok]” részét képezték.

65. Az 1069/2009 rendelet 8., 9. és 10. cikke, amely átfoglalva átvette az anyagok ezen a három kategóriáját, szintén tartalmazza az állati melléktermékek név szerinti felsorolását, azonban már nem foglalja magában „az ilyen melléktermékeket tartalmazó anyagokat” szavakat.

66. Az állati melléktermékek „kategóriáinak” meghatározásában bevezetett változás következtében felmerül a kérdés, hogy ezek a keverékek minden esetben állati melléktermékeknek minősülnek-e, vagy a jogalkotó szándékában állt kizárni az 1069/2009 rendelet hatálya alól az ilyen melléktermékek és más anyagok keverékét.

67. Amint azt a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, a rendelet kizárólag ezen a két meghatározáson alapuló, szó szerinti értelmezése az állati melléktermékek és más anyagok keverékeinek az ez utóbbi rendelet hatálya alól történő kizárását eredményezné, ám e következtetéssel ellentétes eredményre vezethet a rendelet egyéb, különösen az állati melléktermékek és veszélyes hulladékok keverékeire vonatkozó rendelkezéseinek, valamint ezek létrejöttének a figyelembevételével.

68. A következő részben tehát ezeket az egyéb – a ReFood ítéletben vizsgált – rendelkezéseket, valamint az 1069/2009 rendelet létrejöttének körülményeit kell vizsgálni.

3. Az állati melléktermékek és veszélyes hulladékok keverékeire vonatkozó rendelkezések

69. Az állati melléktermékek és veszélyes hulladékok keverékeit az 1069/2009 rendelet 41. cikke (2) bekezdésének b) pontja, 43. cikke (5) bekezdésének b) pontja és 48. cikkének (6) bekezdése szabályozza. E rendelkezéseknek az előkészítő munkákkal összefüggésben történő értelmezése alapján következtetni lehet a jogalkotónak az e melléktermékek és *nem veszélyes hulladékok* keverékeinek szállításával kapcsolatos álláspontjára.

70. Amint azt a Bíróság a ReFood ítélet 53. és 54. pontjában megállapította, ezek a rendelkezések az 1069/2009 rendelet alóli kivételt hoztak létre, amikor előírták, hogy e melléktermékek és veszélyes hulladékok keverékei az 1013/2006 rendelet hatálya alá tartoznak.

²⁴ Lásd: a jelen indítvány 11. pontja.

²⁵ Kiemelés tőlem. Lásd a jelen indítvány 12. pontja.

71. A Bíróság ebből ezen ítélet 55. pontjában *a contrario* arra következtetett, hogy az e rendelkezésekben kifejezetten említett esetek kivételével az állati melléktermékek szállítása nem tartozik az 1013/2006 rendelet hatálya alá.

72. Az 1069/2009 rendelet előkészítő munkái alapján meg kell állapítani, hogy ezt a következtetést az állati melléktermékek és nem veszélyes hulladékok keverékeire is alkalmazni kell, mivel e keverékeket e rendelkezések kifejezetten nem szabályozzák.

73. Ugyanis, amint az az előkészítő munkákból²⁶ kitűnik, az 1069/2009 rendelet 41., 43. és 48. pontjában szereplő kivételek tartalmának módosítására irányuló javaslatot nyújtottak be az Európai Parlamenthez. A javasolt módosítások²⁷ arra irányultak, hogy az állati melléktermékek és bármilyen, veszélyes vagy nem veszélyes hulladék keverékét kizárólag az 1013/2006 rendelet követelményeinek betartása mellett lehessen az Unióba behozni, vagy onnan kivinni, területén átszállítani, illetve egyik tagállamból egy másik tagállamba szállítani.

74. Meg kell állapítani, hogy e módosítások elutasításával a Parlament, és ezáltal a jogalkotó²⁸ vizsgálta az állati melléktermékek és nem veszélyes hulladékok keverékeinek szállítására vonatkozó rendszer kérdését, és tudatosan zárta ki, hogy e szállítás az 1013/2006 rendelet hatálya alá tartozzon.

75. Hozzáteszem, hogy ezzel a jogalkotó e keverékeket nem az 1069/2009 rendelet, hanem csak a kivételek hatálya alól zárta ki. Ebből következik, hogy ez a rendelet mind a *veszélyes*, mind a *nem veszélyes* hulladékok keverékeire kiterjed, azonban csak ez előbbiek szállítása tartozik az 1013/2006 rendelet hatálya alá.

76. Hangsúlyozom, hogy az előkészítő munkákban semmi sem utal arra, hogy az „állati melléktermékek” fogalmának és az állati melléktermékek „kategóriái” meghatározásának módosításával a jogalkotó ezen, nem veszélyes hulladékokat tartalmazó keverékek vonatkozásában módosítani akarta volna az 1069/2009 rendelet hatályát. Az eredeti, a Parlament és a Tanács munkájának alapját képező bizottsági javaslat az 1774/2002 rendeletben szereplő meghatározásokhoz hasonló definíciókat használt, és így a „kategóriák” tartalmazták „az ilyen melléktermékeket tartalmazó anyagokat” kifejezést. A Parlament által vizsgált 2009. március 2-i jelentés²⁹ továbbra is lényegében ugyanezeket a meghatározásokat tartalmazta. Ezeket csak a Parlament által a következő év áprilisában, az első olvasatban elfogadott álláspontban módosították; amely álláspontnak megfelel az 1069/2009 rendelet végleges változata, azonban nem szolgál magyarázattal a meghatározások e módosítására vonatkozóan.

77. Ezért úgy tűnik, hogy az állati melléktermékek és az állati melléktermékek kategóriáinak meghatározásaiban bekövetkezett módosítások nem befolyásolták az 1069/2009 rendeletnek az állati melléktermékek és nem veszélyes hulladékok keverékeire való alkalmazásának kérdését.

78. Az 1069/2009 rendelet célja és e rendelkezések rendszere szintén megerősíti ezt a megállapítást.

26 A nem emberi fogyasztásra szánt állati melléktermékekre vonatkozó egészségügyi szabályok megállapításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre (állati melléktermékekre vonatkozó rendelet) irányuló javaslatról szóló 2009. március 2-i európai parlamenti jelentés (A6–0087/2009).

27 Lásd: 111., 113. és 114. módosítás.

28 A Parlament ezeket a módosításokat az első és egyetlen olvasatban elutasította. A Parlament által az ezen olvasat után elfogadott jogszabálysöveg megegyezik a végleges jogszabállyal, a Parlament és a Tanács által elfogadott 1069/2009 rendelettel.

29 Lásd: a jelen indítvány 26. lábjegyzete.

79. Az 1069/2009 rendelet *célkitűzéseivel* kapcsolatban először is emlékeztetek arra, hogy az 1069/2009 rendelet (5) és (6) preambulumbekzdéséből kitűnik, hogy a jogalkotó igyekezett az állati melléktermékekkel, különösen azok szállításával kapcsolatos egészségügyi szabályokat – amelyeknek arányban kell állniuk az egészségügyi kockázatokkal, és figyelembe kell venniük a különféle környezeti kockázatokat – következetes és átfogó keretben meghatározni.³⁰ Az 1069/2009 rendelet tehát olyan különös szabályozás, azaz az 1013/2006 rendelethez képest *lex specialis*, amely magában foglalja az állati melléktermékekkel kapcsolatos valamennyi kezelést.

80. Másodszor, amint az 1013/2006 rendelet (11) preambulumbekzdéséből és az 2008/98 irányelv 2. cikke (2) bekezdésének b) pontjából kitűnik, a jogalkotó igyekezett elkerülni az 1069/2009 rendelet és az 1013/2006 rendelet közötti átfedést, és ezáltal a felesleges párhuzamos szabályozásokat, továbbá szándékában állt, hogy főszabály szerint kivonja az állati melléktermékek szállítását a hulladékokról szóló szabályozás hatálya alól.³¹

81. A Bíróság a ReFood ítélet 56. pontjában, elemzése ezen kulcsfontosságú elemeit megismételve úgy ítélte meg, hogy a jogalkotó az 1069/2009 rendelettel „az állati melléktermékek szállítására alkalmazandó teljes keretszabályozást kívánta létrehozni, az annak hatálya alá tartozó állati melléktermékek szállítását pedig ki akarta vonni az 1013/2006 rendelet alkalmazása alól.” Más szóval, a jogalkotó szándéka az volt, hogy az 1069/2009 rendelet az állati melléktermékek, közöttük e termékek és hulladékok keverékének minden szállítására kiterjedjen, miközben az állati melléktermékek és veszélyes hulladékok keverékének szállítását az 1013/2006 rendelet speciális rendszerének hatálya alá vonja.

82. Az 1069/2009 rendelet *rendszer*e szintén ebbe az irányba mutat. A legkevésbé veszélyes 3. kategóriába tartozó állati melléktermékek szállításától az e termékek és veszélyes hulladékok keverékének szállításáig terjedően valamennyi szállításra vonatkozó szabályok – amelyek így kiterjednek a 2. és az 1. kategóriába tartozó állati melléktermékekre is – előírásával a jogalkotó minden olyan helyzetet szabályozni akart, amely állati melléktermékek – ideértve következképpen a nem veszélyes hulladékokat tartalmazó keverékeiket is – szállításával kapcsolatos.

83. Ez utóbbiaknak az 1069/2009 rendelet általi figyelembevételét a 142/2011/EU végrehajtási rendelet³² is megerősíti. A 142/2011 rendelet VIII. mellékletének III. fejezete ugyanis tartalmazza annak, a szállítók által kitöltendő kereskedelmi okmányoknak a mintáját, amely azon termékek között, amelyekre vonatkozik, kifejezetten megemlíti az állati melléktermékek és nem veszélyes hulladékok keverékeit.³³

84. Így, az állati melléktermékek fogalma és az állati melléktermékek kategóriái meghatározásának módosítása által előidézett bizonytalanságok ellenére az 1069/2009 rendelet által előírt szabályok összességéből kitűnik, hogy ez a rendelet, éppúgy, mint korábban az 1774/2002 rendelet, a nem emberi fogyasztásra szánt állati melléktermékeknek – köztük e termékek és nem veszélyes hulladékok keverékeinek – a szállítására vonatkozik, és ezeket a keverékeket, éppúgy, mint korábban, állati melléktermékeknek kell tekinteni.

30 Lásd: ReFood ítélet, 49. pont.

31 Lásd: ReFood ítélet, 44., 46. és 47. pont.

32 A legutóbb a 2019. július 10-i (EU) 2019/1177 bizottsági végrehajtási rendelettel (HL 2019. L 185., 26. o.) módosított, a nem emberi fogyasztásra szánt állati melléktermékekre és a belőlük származó termékekre vonatkozó egészségügyi szabályok megállapításáról szóló 1069/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásáról, valamint a 97/78/EK tanácsi irányelvnek az egyes minták és tételek határon történő állategészségügyi ellenőrzése alóli, az irányelv szerinti mentesítése tekintetében történő végrehajtásáról szóló 2011. február 25-i 142/2011/EU tanácsi rendelet (HL 2011. L 54., 1. o.; helyesbítés: HL 2015. L 1., 13. o.; a továbbiakban: 142/2011 rendelet).

33 A szállított árucikk jellegéről szóló rovatra vonatkozó megjegyzések ugyanis az árucikkek olyan felsorolására hivatkoznak, amelyben szerepelnek olyan keverékek, amelyekről a következő információt kell megadni: „nem veszélyes hulladékkal [EURAL-kód] kevert [az állati melléktermék vagy az abból származó termék jellege]”.

85. Az elemzés e szakaszában pontosítani kell azt, hogy milyen következtetéseket kell levonni az 1069/2009 rendeletnek az állati melléktermékek és nem veszélyes hulladékok keverékeire történő alkalmazásából.

4. Az 1069/2009 rendelet alkalmazásának következményei

86. Véleményem szerint az 1069/2009 rendelet alkalmazásából az következik, hogy az állati melléktermékek és nem veszélyes hulladékok keverékének szállításakor azon kategória szabályainak kell eleget tenni, amelyhez a szóban forgó állati melléktermékek tartoznak. Így amennyiben, az alapügyhöz hasonlóan, a 3. kategóriába tartozó állati melléktermékek és nem veszélyes hulladékok keverékéről van szó, az állati melléktermékek e kategóriájának szállítására vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

87. Ez a következmény az 1069/2009 rendeletnek magából a szövegéből is ered. Így ez a rendelet vezet be a kategóriájuktól függetlenül valamennyi állati melléktermékre alkalmazandó szabályokat,³⁴ valamint az állati melléktermékekre kategóriájuk függvényében alkalmazandó különös szabályokat is³⁵.

88. Nem értek tehát egyet a francia kormány álláspontjával, amely szerint az ilyen keverékek szállítására párhuzamosan kell alkalmazni az 1069/2009 rendeletet és az 1013/2006 rendeletet, illetve a Bizottság véleményével, amely szerint az ilyen szállításra a 2. kategóriába tartozó állati melléktermékekre alkalmazandó szabályok vonatkoznak. Az alábbiakban kifejtett okokból úgy vélem, hogy az ez utóbbiak által javasolt értelmezések az 1069/2009 rendeletben nem előírányzott módon súlyosbítják a gazdasági szereplőket terhelő kötelezettségeket.

a) A két rendelet párhuzamos alkalmazásáról

89. A francia kormány rámutatott, hogy az állati melléktermékek és nem veszélyes hulladékok keverékeire véleménye szerint e két rendeletet párhuzamosan kell alkalmazni. E kormány kifejtette, hogy ha csak az 1069/2009 rendeletet kellene alkalmazni, Franciaországnak nem állna módjában, hogy kifogást emeljen állati melléktermékek és tisztításból származó iszap keverékeinek trágyázási célból más tagállamból a területére történő szállításával szemben, amint ezt az 1013/2006 rendelet 12. cikke (1) bekezdésének c) pontja alapján megtehetné.³⁶ Az említett kormány arra a veszélyre is rámutatott, hogy a tisztításból származó iszap és a szupermarketek hulladékainak keverékét anélkül szállítják e célból Franciaországba, hogy tiszteletben tartanak az e területen szigorú szabályokat előíró nemzeti jogszabályokat. Ha az ilyen szállítást nem jelentik be az 1013/2006 rendeletnek megfelelően, a rendeltetési hely szerinti illetékes hatóságok nem szereznek tudomást e szállítmányról, és nem áll módjukban, hogy annak indítását feltételektől tegyék függővé, vagy akár megtiltsák.

90. Úgy vélem azonban, hogy e két rendeletnek az állati melléktermékek és nem veszélyes hulladékok keverékei tekintetében történő párhuzamos alkalmazása nem lehetséges. Mindenekelőtt, ez megfosztaná értelmétől a veszélyes hulladékokat tartalmazó keverékekre vonatkozó kivételt, mivel – amint azt a fentiekben kifejtettem – létrejöttének körülményei alapján e kivételből az következik, hogy *kizárólag* ez utóbbiak szállítására vonatkozik az 1013/2006 rendelet, és a nem veszélyes hulladékokat tartalmazó keverékek nem tartoznak ez utóbbi hatálya alá. Emellett, még ha a francia

34 Lásd például: az 1069/2009 rendeletnek az összegyűjtésre, a szállításra és a nyomon követhetőségre vonatkozó 21. cikke.

35 Lásd például: az 1069/2009 rendeletnek az anyagok ártalmatlanítására és felhasználására vonatkozó 12–14. cikke, amelyből a 12. cikk az 1. kategóriába, a 13. cikk a 2. kategóriába, a 14. cikk a 3. kategóriába tartozó anyagokról szól; e rendeletnek az 1., vagy 2. kategóriába tartozó anyagok, illetve ezen anyagokból nyert termékek és a veszélyes hulladékokat, vagy a 3. kategóriába tartozó anyagból származó feldolgozott állati fehérjéket tartalmazó keverékeknek az Unióba történő szállításáról szóló 48. cikke.

36 A francia kormány kifejtette, hogy a tagállamok többsége nem engedélyezi a tisztításból származó iszap és a nem veszélyes hulladék keverékének ilyen típusú felhasználását, és hogy Franciaország ezt megengedi, azonban csak szigorú feltételekkel. Kifejtette, hogy a nemzeti hatóságok fenntartják a jogot arra, hogy az 1013/2006 rendelet 12. cikke (1) bekezdése c) pontjának megfelelően megtagadhassák a szállítást olyan tagállamokból érkező tisztításból származó iszapok esetében, amelyek ezen iszapok ilyen felhasználását nem szabályozzák.

kormány egy tényleges aggodalmat fejez is ki, ez nem igazolhatja a két rendelet párhuzamos alkalmazását, mivel ezt az alkalmazást nem támasztják alá e jogszabályszevegek, tekintve, hogy a szállítás kérdése nem tartozik azon esetek közé, amelyek vonatkozásában az 1069/2009 rendelet kifejezetten előírja az 1013/2006 rendelet alkalmazását.³⁷ Végül, a két rendelet alkalmazása ellentétes lenne a jogalkotó azon szándékával, hogy elkerülje a jogszabályi átfedéseket.

b) Az érintett keverékeknek a 2. kategóriába történő besorolásáról

91. A Bizottság kifejtette, hogy véleménye szerint a 3. kategóriába tartozó állati melléktermékek és nem veszélyes hulladékok keverékének szállítására a 2. kategóriába tartozó hulladékokra alkalmazandó szabályok vonatkoznak. Ezek, az 1069/2009 rendelet 48. cikkének (1)–(5) bekezdésében említett, az Unión belüli szállításra vonatkozó szigorúbb szabályok többek között előírják a rendeltetési hely szerinti tagállam hatóságainak előzetes tájékoztatását.

92. Ez az intézmény arra hivatkozik, hogy az 1069/2009 rendeletnek a 2. kategóriába tartozó anyagokról szóló 9. cikke tartalmazza a h) alpontot, amely azokat az állati melléktermékeket foglalja magában, amelyek nem tartoznak sem az 1., sem a 3. kategóriába. Ez a rendelkezés a fennmaradó anyagok besorolását valósítja meg, amely mindazokra az anyagokra kiterjed, amelyek nem szerepelnek egyértelműen az 1. és a 3. kategóriában, továbbá magában foglalhatja a nem veszélyes hulladékokat tartalmazó keverékeket. Egy ilyen besorolás az 1069/2009 rendelet logikáját követi, amely szerint, amikor több kategória érintett, azt kell alkalmazni, amelyik legszigorúbb szabályozást tartalmazza.

93. Valóban igaz, hogy a különféle kategóriákba tartozó anyagok keverékei esetén a keveréket úgy kell kezelni, mint amely a legszigorúbb rendszert előíró kategóriába tartozik,³⁸ és hogy ez a megközelítés általában megfelel a hulladékokra alkalmazandó logikának.³⁹

94. Hangsúlyozom azonban, hogy a jogalkotó rámutatott, hogy az 1069/2009 rendelet bevezetésével csökkenteni szándékozik a gazdasági szereplők adminisztratív terheit, miközben fenntartja az egészségügy magas szintű védelmét.⁴⁰ Ezért véleményem szerint az e rendszerben szabályozott eseteken kívül nincs szükség a szigorúbb szabályozásra.⁴¹ Azonban úgy látom, hogy a Bíróság határozottan túllépett a jogalkotó által számításba vett eseteken, amikor megállapította, hogy a 2. kategória rendszerét kell alkalmazni a 3. kategóriába tartozó állati melléktermékek és nem veszélyes hulladékok keverékeinek szállítására.

95. Először is, a szigorúbb rendszer alkalmazására vonatkozó szabályokat kizárólag a különböző kategóriákba tartozó állati melléktermékek keverékeire,⁴² nem pedig állati melléktermékek és egyéb anyagok keverékeire írják elő.

37 Lásd: ReFood ítélet, 55. pont.

38 Lásd: az 1069/2009 rendelet (30) preambulumbekzdése.

39 Lásd ebben az értelemben: az 1013/2006 rendelet 28. cikke és a 2007. május 21-i Omni Metal Service ítélet (C-259/05, EU:C:2007:363, 32–35. pont).

40 Lásd: a nem emberi fogyasztásra szánt állati melléktermékekre vonatkozó egészségügyi szabályok megállapításáról szóló, 2008. június 10-én bemutatott európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslat [COM(2008)345 végleges], az indoklás 5.4. pontja.

41 Lásd például: a többek között az 1069/2009 rendelet 21. cikkének (4) bekezdésében említett élelmiszer-hulladékok szállítására vonatkozó különös szabályokat, és az e rendelet 48. cikkének (6) bekezdésében előírt kivételt.

42 Lásd: az 1069/2009 rendelet 8. cikkének g) pontja, amely szerint az 1. kategóriába tartoznak az 1. kategóriába tartozó anyagok és a 2. kategóriába és/vagy a 3. kategóriába tartozó anyag keverékei, valamint e rendelet 9. cikkének g) pontja, amely szerint a 2. kategóriába tartoznak a 2. kategóriába tartozó anyagok és a 3. kategóriába tartozó anyagok keverékei.

96. Másodszor, ez a maradék kategória, amely már az 1774/2002 rendeletben is szerepelt,⁴³ szövegének megfelelően az 1. vagy 3. kategóriába tartozó anyagoktól eltérő állati melléktermékeket foglalja magában. Az 1069/2009 rendelet (35) preambulumbekzdéséből következik, hogy ezt a maradék kategóriát éppúgy, mint korábban, az e rendelet 1., 2. és 3. kategóriájában szereplő, de azokban kifejezetten nem részletezett anyag típusokra kell alkalmazni.

97. Így megjegyzem, hogy az 1774/2002 rendelet égisze alatt az olyan anyagokat, mint a „bőr” és a „naposcsibék”, kifejezetten egyik kategóriában sem említették meg. Következésképpen ezek az anyagok valószínűleg ebbe a maradék kategóriába tartoztak, és alapértelmezés szerint a 2. kategóriába kellett besorolni azokat.⁴⁴ A jogalkotó, mint korábban is, óvintézkedésként megőrizte ezt a maradék kategóriát annak érdekében, hogy azokat az állati mellékterméket, amelyek nem szerepelnek a három kategória egyikében sem, a 2. kategóriába sorolják be. Ezzel szemben e kategóriának éppannyira nem célja, hogy a nem veszélyes hulladékokat tartalmazó keverékekre alkalmazzák, mint az 1774/2002 rendeletnek.

98. Harmadszor, a Bizottság, elismerve, hogy az érintett keverékeknek a 2. kategóriába történő besorolása, ha az egész műveleti láncra alkalmaznák, súlyos hatást gyakorolna a gazdasági szereplőkre,⁴⁵ a Bíróság előtti tárgyaláson rámutatott, hogy kizárólag e keverékek *szállítására* irányadóak a 2. kategóriába tartozó állati melléktermékekre vonatkozó szabályok, a többi műveletre, különösen a hasznosításra, továbbra is a 3. kategóriára alkalmazandó szabályok vonatkoznak.

99. Az 1069/2009 rendelet azonban nem ír elő ilyen, az érintett anyagokkal végzett műveletek szerinti differenciált besorolást. Amint az az 1069/2009 rendelet (29) preambulumbekzdéséből és 7. cikkéből kitűnik, az állati melléktermékek osztályozásának egyetlen releváns kritériuma a kockázat mértéke, nem pedig az elvégzett művelet. Ennélfogva az állati melléktermékek kategóriába sorolása minden olyan műveletre érvényes, amelyet a melléktermékkel végeznek, a gyűjtéstől a felhasználásig vagy az ártalmatlanításig. Ebből az következik, hogy az anyagoknak az 1069/2009 rendelet hatálya alá tartozó, nem veszélyes hulladékot tartalmazó keveréke nem sorolható szigorúbb, a jelen esetben a 2., kategóriába kizárólag a szállítás céljából.

100. Ezért úgy vélem, hogy a 3. kategóriába tartozó állati melléktermékek és nem veszélyes hulladékok keveréke esetén a keverék e kategóriába tartozik, és e keverék Unión belüli szállítása az ugyanezen kategóriába tartozó állati melléktermékekre vonatkozó szabályok hatálya alá tartozik.

101. A kérdést előterjesztő bíróság azt kérdezi továbbá, hogy az ilyen keverékeket az általuk tartalmazott állati melléktermékek arányától függetlenül állati melléktermékeként kell-e kezelni.

102. Az anyagok arányát az 1069/2009 rendelet nem említi, és úgy tűnik, hogy ez nem minősül releváns adatnak. Így főszabály szerint a keverékben a nem veszélyes hulladék mennyiségéhez képest kis mennyiségben jelen lévő 3. kategóriába tartozó állati melléktermékek is azt eredményezik, hogy ezt a keveréket a 3. kategóriába tartozó anyagként kell besorolni.

103. Ez a kérdés mindazonáltal egy mögöttes aggodalmat tükröz, amely nevezetesen annak veszélyével kapcsolatos, hogy az 1069/2009 rendeletnek a szóban forgó keverékekre történő alkalmazása az 1013/2006 rendelet visszaélészerű megkerüléséhez vezethet. Egyébként ezen aggodalom miatt javasolta a francia kormány és a Bizottság további korlátozások alkalmazását. Ezért a következő részben ezzel a kéréssel foglalkozom.

43 Lásd: az 1774/2002 rendelet 5. cikkének g) pontja.

44 E termékeket később az 1069/2009 rendelet 10. cikke b) pontjának iii. alpontjában és a 10. cikk k) pontjának iii. alpontjában a veszélyességi fokozatuknak leginkább megfelelőnek tekintett 3. kategóriába sorolták.

45 A francia kormány a Bíróság előtti tárgyaláson rámutatott, hogy ha a komposzt- vagy biogázüzemben történő feldolgozásra szánt keverék a 2. kategóriába kerül, ehhez először nyomás alatt sterilizálni kellene, amely különösen kényszerítő és költséges lenne a gazdasági szereplők számára.

5. A visszaélészerű megkerülés veszélye

104. A Bíróság számára többféle visszaélészerűnek tekintett magatartást mutattak be.

105. Már említettem, hogy a francia kormány felvetette annak kockázatát, hogy a 3. kategóriába tartozó állati melléktermékekkel kevert, tisztításból származó iszapot a rendeltetési hely szerinti tagállam illetékes hatóságainak értesítése nélkül szállítják, és a nemzeti szabályok megsértésével használják fel.

106. A holland kormány annak lehetőségét említette, hogy a nem veszélyes hulladékokat olyan kamionokban helyezik el, amelyeket az állati melléktermékek szállítása után kellőképpen nem tisztítottak meg, és hogy azokat az 1069/2009 rendelet hatálya alá tartozó keveréknek tekintik, megsértve ezáltal az 1013/2006 rendelet rendelkezéseit.

107. Végül, az ügyészség arra a lehetőségre hivatkozott, hogy a vállalkozások egy doboz tejet öntenek a nem veszélyes hulladékokba annak érdekében, hogy az az 1013/2006 rendelet kevésbé korlátozó rendelkezéseinek hatálya alá kerüljön.

108. A tagállamok vagy az Unió szabályainak egyértelmű megszegése szankcióval büntetendő jogsértésnek minősülhet.

109. Bonyolultabb az a helyzet, amikor a gazdasági szereplő formálisan tiszteletben tartja ezeket a szabályokat.

110. Emléztetek arra, hogy a visszaélészerű magatartás egy szubjektív és egy objektív elem fennállását feltételezi.⁴⁶ Az első azt jelenti, hogy a szóban forgó gyakorlat alapvető célja, hogy az uniós szabályozásból eredő előnyt megszerezzék azáltal, hogy mesterséges módon teremtik meg az előny megszerzéséhez szükséges feltételeket.⁴⁷ A második olyan objektív körülmények együttes fennállását jelenti, amelyekből az következik, hogy az uniós szabályozás által előírt feltételek formális betartása ellenére nem valósul meg e szabályozás célja⁴⁸.

111. Az, ha az olyan nem veszélyes hulladékokhoz, mint a tisztításból származó iszap, kis mennyiségben állati melléktermékeket kevernek, bizonyos körülmények között visszaélészerű gyakorlatnak minősülhet.

112. Ez valósul meg egy doboz tejnek az 1013/2006 rendelet megkerülése és az 1069/2009 rendeletben szereplő kevésbé szigorú eljárás alkalmazása érdekében történő hozzáadása esetén.

113. Ezzel szemben, ha az állati mellékterméket a szakmai gyakorlatoknak megfelelően szállítják, és ez utóbbi szerint az állati melléktermékeket, például kis mennyiségű tejet egy biogázüzemben való felhasználás céljából adhatják tisztításból származó iszaphoz, ezt a szállítást az 1069/2009 rendelet rendszerében nem lehet visszaélészerű gyakorlatnak tekinteni.

114. A 142/2011 rendeletben előírt, többek között a higiénia, a nyomon követhetőségre és a szállított anyagok mennyiségére vonatkozó szabályok betartására kiterjedő ellenőrzésnek lehetővé kell tennie annak vizsgálatát, hogy az 1069/2009 rendelet rendszerében megvalósított szállítás nem valósít-e meg visszaélészerű gyakorlatot.

46 Lásd: az Argos Supply Trading ügyre vonatkozó indítványom (C-4/15, EU:C:2016:223, 110. pont).

47 Lásd többek között: 2006. február 21-i Halifax és társai ítélet (C-255/02, EU:C:2006:121, 75. pont).

48 Lásd többek között: 2000. december 14-i Emsland-Stärke ítélet (C-110/99, EU:C:2000:695, 52. pont); 2007. január 11-i Vonk Dairy Products ítélet (C-279/05, EU:C:2007:18, 33. pont).

115. Ugyanakkor nem kizárt, hogy az 1069/2009 rendeletnek a 3., sőt akár az 1. vagy 2. kategóriába tartozó állati melléktermékek és nem veszélyes hulladékok keverékeire történő alkalmazása nem teszi lehetővé a környezet védelméről való megfelelő gondoskodást.

116. Ugyanis, még az 1. vagy 2. kategóriába tartozó állati melléktermékek esetében is – noha az 1069/2009 rendelet figyelembe veszi a környezetet⁴⁹ –, jóllehet csak ez a rendelet vonatkozik az állati melléktermékek és nem veszélyes hulladékok keverékeinek szállítására, továbbra is kételyek merülhetnek fel ez utóbbiak nyomon követhetőségével kapcsolatban. Amint azt a francia kormány a Bíróság előtti tárgyaláson állította, ez azzal magyarázható, hogy az ilyen keverékek szállításáról szóló értesítésből nem feltétlenül derül ki, hogy e keverékek az állati melléktermékeken túl pontosan milyen anyagokat tartalmaznak.

117. Ezenkívül megjegyzem, hogy az 1069/2009 rendelet 48. cikke (1) bekezdésének c) pontja alapján az 1. vagy 2. kategóriába tartozó állati melléktermékek szállítását a köz- és állategészségügy védelmét szolgáló feltételektől lehet függővé tenni, azonban e rendelkezés nem említi a környezeti kockázatokat.

118. Ezért megértem a jelen ügyben hivatkozott, környezetre vonatkozó aggályokat, azonban úgy vélem, ezek erre vonatkozó jogalap hiányában nem hatalmazzák fel a Bíróságot arra, hogy a francia kormány és a Bizottság javaslatának megfelelően az 1069/2009 rendeletet oly módon értelmezze, amely súlyosbítja a gazdasági szereplőket terhelő kötelezettségeket. A javaslataik nem minősülhetnek az 1069/2009 rendelet elfogadható értelmezésének. Abban az esetben, ha az említett kockázatok tényleges fennállása bizonyítható lenne, az uniós jogalkotó feladata, hogy a hatályos jogi szabályozást, különösen az 1069/2009 rendeletet módosítsa.

119. Következésképpen, a jogi szabályozás jelenlegi állapota alapján azt javaslom, hogy a Bíróság a harmadik kérdésre azt a választ adja, hogy az 1013/2006 rendelet 1. cikke (3) bekezdésének d) pontjával összefüggésben vizsgált 1069/2009 rendeletet úgy kell értelmezni, hogy e rendelet az állati mennyiségek arányától függetlenül alkalmazandó az állati melléktermékek és nem veszélyes hulladéknak minősülő egyéb anyagok keverékeire.

120. Az egy adott kategóriába tartozó állati melléktermékek és nem veszélyes anyagok keverékeinek szállításaira az e kategóriába tartozó állati melléktermékek szállítására alkalmazandó szabályokat kell alkalmazni.

V. Véggövetkeztetés

121. A fenti megfontolások alapján azt javaslom, hogy a Bíróság a Gerechthof Arnhem-Leeuwarden (arnhem-leeuwardeni fellebbviteli bíróság, Hollandia) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre a következő választ adja:

- 1) Az „állati melléktermékek” fogalmának a nem emberi fogyasztásra szánt állati melléktermékekre és a belőlük származó termékekre vonatkozó egészségügyi szabályok megállapításáról és az 1774/2002/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. október 21-i 1069/2009 európai parlamenti és tanácsi rendelet (az állati melléktermékekre vonatkozó rendelet) 3. cikkének 1. pontja szerinti meghatározása független a „melléktermék” fogalmának a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. november 19-i 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkében foglalt meghatározásától, így egy anyag állati melléktermék lehet anélkül, hogy ezen irányelv értelmében vett mellékterméknek minősülne.

⁴⁹ Lásd: ReFood ítélet, 49. pont.

- 2) A hulladékszállításról szóló, 2006. június 14-i 1013/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 1. cikke (3) bekezdésének d) pontját akként kell értelmezni, hogy az 1069/2009 rendelet hatálya alá tartozó állati melléktermékek szállítása nem tartozik az 1013/2006 rendelet hatálya alá, azon esetek kivételével, amelyekben az 1069/2009 rendelet kifejezetten előírja az 1013/2006 rendelet alkalmazását.

A szóban forgó esetek az 1069/2009 rendelet 41. cikke (2) bekezdésének b) pontjában, 43. cikke (5) bekezdésének b) pontjában és 48. cikkének (6) bekezdésében szerepelnek. Ezek minden olyan keverékre vonatkoznak, amelyben állati melléktermékek és veszélyes anyagok keverednek.

- 3) Az 1013/2006 rendelet 1. cikke (3) bekezdésének d) pontjával összefüggésben vizsgált 1069/2009 rendeletet úgy kell értelmezni, hogy e rendelet az állati mennyiségek arányától függetlenül alkalmazandó az állati melléktermékek és nem veszélyes hulladéknak minősülő egyéb anyagok keverékeire.

Az egy adott kategóriába tartozó állati melléktermékek és nem veszélyes anyagok keverékeinek szállításaira az e kategóriába tartozó állati melléktermékek szállítására alkalmazandó szabályokat kell alkalmazni.